

[Αρχική Σελίδα](#) > ... > [Οικογενειακά Και Κληρονομικά Θέματα](#) > [Κληρονομιά](#) > [Κληρονομική Διαδοχή](#) > [Italy](#)

Κληρονομική διαδοχή

Περιεχόμενο που
παρέχεται από

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το [Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ \(CNUE\)](#).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Η διάταξη τελευταίας βουλήσεως συντάσσεται μόνο μέσω διαθήκης. Η συνδιαθήκη και η συμφωνία για μελλοντική κληρονομική διαδοχή απαγορεύονται.

Η διάταξη τελευταίας βουλήσεως μπορεί να λάβει τις ακόλουθες μορφές:

- ορισμός κληρονόμου, διαδικασία μέσω της οποίας ο διαθέτης διαθέτει το σύνολο της κληρονομιάς περιουσίας ή μέρος αυτής χωρίς να προσδιορίζει τα περιουσιακά στοιχεία προς διάθεση
- κληροδοσία, μέσω της οποίας ο διαθέτης διαθέτει ένα ή περισσότερα περιουσιακά στοιχεία που έχει προσδιορίσει συγκεκριμένα.

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Η καταχώριση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως δεν είναι υποχρεωτική, ανεξαρτήτως της μορφής της. Σε περίπτωση δημόσιας διαθήκης, η οποία λαμβάνει τη μορφή συμβολαιογραφικού εγγράφου, ο συμβολαιογράφος μεταγράφει τη διαθήκη, μετά τον θάνατο του διαθέτη, από το μητρώο διατάξεων τελευταίας βουλήσεως και διαθηκών στο μητρώο συναλλαγών μεταξύ ζώντων και προχωρά σε καταχώριση του πιστοποιητικού μεταγραφής.

Σε περίπτωση ιδιόγραφης διαθήκης, η οποία συντάσσεται κατ' ιδίαν και ιδιοχείρως, αυτή πρέπει να κατατίθεται στο συμβολαιογράφο μετά τον θάνατο του διαθέτη προκειμένου ο συμβολαιογράφος να διασφαλίσει τις έννομες συνέπειές της μέσω πρακτικού δημοσίευσης, το οποίο στη συνέχεια καταχωρίζεται.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Ο διαθέτης μπορεί να διαθέσει νομίμως το σύνολο της περιουσίας του. Ο/η σύζυγος, τα τέκνα και οι κατιόντες τους, καθώς και οι γονείς του αποβιώσαντος (σε περίπτωση που είναι άκληρος/η) έχουν δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα, δηλαδή σε μια ελάχιστη μερίδα από την κληρονομιά περιουσία που προορίζεται για εκείνους εκ του νόμου. Ωστόσο, η διαθήκη που δεν λαμβάνει υπόψη το δικαίωμα της νόμιμης μοίρας παραμένει έγκυρη και ισχυρή υπό την προϋπόθεση ότι δεν προσβάλλεται από τους προαναφερθέντες κληρονόμους. Εάν η διαθήκη δεν προσβληθεί ή η διαδικασία που κινήθηκε για την προσβολή της κριθεί αβάσιμη, η διαθήκη διατηρεί την πλήρη ισχύ και εφαρμογή της.

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει διαθήκη, ισχύουν οι κανόνες του Αστικού Κώδικα για την εξ αδιαθέτου διαδοχή. Σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχει διαθήκη, μέσω της οποίας όμως διατίθεται μόνο ένα μέρος της κληρονομιάς περιουσίας: όσον αφορά το υπόλοιπο, ισχύουν οι κανόνες για την εξ αδιαθέτου διαδοχή σε συνδυασμό με τους κανόνες που διέπουν τις διατάξεις τελευταίας βουλήσεως. Οι δικαιούχοι της νόμιμης μοίρας είναι ο/η σύζυγος, τα τέκνα, οι γονείς, τα αδέρφια και οι συγγενείς μέχρι έκτου βαθμού. Τα μερίδια της κληρονομιάς περιουσίας εξαρτώνται από το ποιοι από τους προαναφερθέντες συγγενείς είναι πράγματι εν ζωή. Η ύπαρξη τέκνων αποκλείει γονείς και αδέρφια καθώς, επίσης, και τους πιο μακρινούς συγγενείς.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομιάς;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Η κληρονομία επάγεται στον κληρονόμο μέσω δήλωσης αποδοχής του τελευταίου, ενώ η κληροδοσία επάγεται αυτοδικαίως, υπό την προϋπόθεση ότι ο κληροδόχος δεν την αποποιείται. Η αποδοχή κληρονομιάς δεν μπορεί να είναι μερική, ενώ μπορεί να είναι είτε ρητή (μέσω της αντίστοιχης δήλωσης αποδοχής) είτε σιωπηρή (όταν ο κληρονόμος εκτελεί πράξεις που θα ήταν αδύνατο να εκτελεστούν αν το πρόσωπο αυτό δεν ήταν ο κληρονόμος, όπως π.χ. η πώληση ενός αγαθού από την κληρονομιά περιουσία). Η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης πραγματοποιείται μέσω δήλωσης που συντάσσεται από συμβολαιογράφο ή υπάλληλο του αρμόδιου δικαστηρίου στον τόπο επίλυσης της κληρονομικής διαδοχής. Ο ίδιος κανόνας ισχύει στην περίπτωση κληρονόμων δικαιούχων νόμιμης μοίρας, οι οποίοι δεν μπορούν να αποδεχτούν ή να αποποιηθούν μόνο τη νόμιμη μοίρα. Ωστόσο, οι κληρονόμοι αυτοί μπορούν να αποποιηθούν τα δικαιώματά τους στη νόμιμη μοίρα της κληρονομιάς περιουσίας σε περιπτώσεις που η νόμιμη μοίρα έχει υποστεί ζημία. Εάν δικαιούχος νόμιμης μοίρας έχει αποκλειστεί από την κληρονομιά περιουσία ή του κληροδοτήθηκε μερίδα μικρότερη από τη νόμιμη μοίρα που δικαιούται, μπορεί να καταθέσει αγωγή για να διεκδικήσει το δικαίωμά του στη νόμιμη μοίρα.

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Ο νόμος δεν προσδιορίζει συγκεκριμένη διαδικασία.

Επίλυση της κληρονομικής διαδοχής επέρχεται με τον θάνατο του διαθέτη. Δια παραπομπής στην ημερομηνία θανάτου και με βάση τη διαθήκη ή τους ισχύοντες νομικούς κανόνες, αναγνωρίζονται τα πρόσωπα που έχουν οριστεί ως κληρονόμοι ή κληροδόχοι. Στη συνέχεια, τα πρόσωπα αυτά έχουν την ευθύνη να προχωρήσουν στις απαραίτητες ενέργειες για την έκδοση δηλώσεων αποδοχής ή αποποίησης, οι οποίες χρησιμοποιούνται για να διαπιστωθούν οι κληρονομούμετες και οι μερίδες τους στην κληρονομιά περιουσία.

Σε περίπτωση συγκυριότητας, κάθε συγκύριος έχει δικαίωμα να ζητήσει διανομή της κληρονομιάς περιουσίας είτε βάσει συμβολαίου είτε με υποβολή αίτησης στο δικαστήριο, στο πλαίσιο της τακτικής διαδικασίας αστικών διαφορών, προκειμένου το δικαστήριο να εκδώσει απόφαση περί διανομής της περιουσίας.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Οι κληροδόχοι αποκτούν αυτοδικαίως την ιδιότητα αυτή εκτός εάν αποποιηθούν την κληρονομιά. Η ιδιότητα του κληρονόμου αποκτάται μέσω ρητής δήλωσης αποδοχής ή μέσω πράξης που συνιστά σιωπηρή αποδοχή. Τα πρόσωπα που ορίζονται ως κληρονόμοι και έχουν στην κατοχή τους την κληρονομιαία περιουσία καθίστανται αυτοδικαίως κληρονόμοι μετά την παρέλευση τριών μηνών από την ημερομηνία επίλυσης της κληρονομικής διαδοχής.

Η ρητή δήλωση αποδοχής που πρέπει να κατατίθεται εντός δεκαετίας από την επίλυση της κληρονομικής διαδοχής μπορεί να έχει τη μορφή απλής καθολικής αποδοχής ή αποδοχής με το ευεργέτημα της απογραφής ούτως ώστε να περιορίζεται η ευθύνη για τα χρέη του αποβιώσαντος.

Η αποδοχή της κληρονομιάς που επάγεται σε ανήλικους και πρόσωπα ανίκανα προς δικαιοπραξία πρέπει να είναι ρητή και με το ευεργέτημα της απογραφής.

Οι συνέπειες της αποδοχής της κληρονομιάς ή κληροδοσίας είναι αναδρομικές και ισχύουν από τον χρόνο επίλυσης της κληρονομικής διαδοχής.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Οι κληρονόμοι ευθύνονται για όλα τα χρέη του αποβιώσαντος αναλογικά με την αξία των αντίστοιχων μερίδων τους επί της κληρονομιάς. Αντιθέτως, οι κληροδόχοι δεν ευθύνονται για αυτά τα χρέη.

Ο κληρονόμος που αποδέχεται καθολικά την κληρονομιά έχει απεριόριστη προσωπική ευθύνη για τα χρέη του αποβιώσαντος και είναι, επομένως, υπόχρεος ακόμα και εάν το ποσό των χρεών υπερβαίνει την αξία της κληρονομηθείσας περιουσίας.

Εάν η κληρονομιά έχει γίνει αποδεκτή με το ευεργέτημα της απογραφής, ο κληρονόμος ευθύνεται για τα χρέη του αποβιώσαντος μόνο μέχρι την αξία της κληρονομηθείσας περιουσίας.

Εάν η κληρονομιά έχει γίνει αποδεκτή με το ευεργέτημα της απογραφής, συντάσσεται έκθεση που περιγράφει και αναφέρει την αξία όλων των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της κληρονομιαίας περιουσίας: ο κληρονόμος πρέπει να έχει λάβει εξουσιοδότηση από το δικαστήριο προκειμένου να προχωρήσει σε πράξη εκποίησης της κληρονομιαίας περιουσίας και η εξουσιοδότηση αυτή παρέχεται μόνο εάν οι εν λόγω ενέργειες δεν συγκρούονται με τα συμφέροντα των δανειστών στο πλαίσιο της κληρονομικής διαδοχής.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Οι κληρονόμοι και οι κληροδόχοι πρέπει να προσκομίζουν στις φορολογικές αρχές δήλωση κληρονομικής διαδοχής που περιέχει στοιχεία για όλα τα κληρονομιαία περιουσιακά στοιχεία, περιλαμβανομένων των ακινήτων, με τα αντίστοιχα κτηματολογικά στοιχεία. Αντίγραφο της δήλωσης αυτής χρησιμοποιείται για τη μεταγραφή στα αρχεία του κτηματολογίου και, επομένως, τη μεταγραφή των ακινήτων στο όνομα των κληρονόμων ή των κληροδόχων που είναι πλέον οι ιδιοκτήτες.

Η διαδικασία που εφαρμόζεται για τη μεταγραφή στο κτηματολόγιο της κτήσης ακίνητης περιουσίας που επάγεται στους κληρονόμους ή κληροδόχους διαφέρει για τις δύο κατηγορίες. Για τον κληροδόχο, η κτήση κυριότητας μεταγράφεται βάσει αντιγράφου της διαθήκης που αναφέρει το εν λόγω κληροδότημα. Για τον κληρονόμο, η κτήση κυριότητας μεταγράφεται βάσει ρητής δήλωσης αποδοχής ή πράξης από την οποία συνάγεται σιωπηρή αποδοχή της κληρονομιάς.

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομιάς υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Ο διορισμός διαχειριστή δεν είναι υποχρεωτικός.

Ο διαθέτης μπορεί να ορίσει εκτελεστή στη διαθήκη, ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων μόνο στον απαραίτητο βαθμό για την εκτέλεση αυτού του ρόλου.

Σε περίπτωση ανικανότητας των κληρονόμων προς δικαιοπραξία, ο νόμος προβλέπει τα άτομα που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας.

Εάν ουδείς από τους ορισμένους κληρονόμους αποδέχεται την κληρονομιά, είναι δυνατή η υποβολή αίτησης στο δικαστήριο για τον διορισμό κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομιάς, ο οποίος θα διαχειρίζεται την κληρονομιαία περιουσία μέχρι την έκδοση αρχικής δήλωσης αποδοχής, οπότε και τα καθήκοντα του κηδεμόνα παύουν αυτοδικαίως.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Εάν ο κληροδόχος αναμένει από τους κληρονόμους να το πράξουν, οι κληρονόμοι είναι υπεύθυνοι για την εκτέλεση των διατάξεων της διαθήκης.

Ο διαθέτης μπορεί να ορίσει εκτελεστή στη διαθήκη, ο οποίος θα είναι υπεύθυνος να διασφαλίσει την τήρηση των διατάξεων της διαθήκης.

Τα πρόσωπα που πρέπει να εκτελέσουν τις διατάξεις της διαθήκης διαχειρίζονται την κληρονομιαία περιουσία μέχρι πλήρους εκτέλεσης των καθηκόντων τους.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Κατ' αρχήν, οι διαχειριστές έχουν μόνον εξουσίες που αφορούν την τακτική διαχείριση ούτως ώστε να διαφυλάσσουν τα περιουσιακά στοιχεία και την αξία τους. Για ενέργειες που συνδέονται με εκποίηση της περιουσίας ή έκτακτη διαχείριση απαιτείται εξουσιοδότηση από το δικαστήριο.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Από τον δήμο του τόπου γέννησης ή κατοικίας του αποβιώσαντος εκδίδονται πιστοποιητικό θανάτου, αντίγραφο ληξιαρχικής πράξης θανάτου και πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, που περιέχουν πληροφορίες σχετικά με τον θάνατο του προσώπου, τα προσωπικά στοιχεία του και τα οικογενειακά στοιχεία.

Η ιδιότητα του κληρονόμου ή κληροδόχου δεν πιστοποιείται από έγγραφα που εκδίδουν οι δημόσιες αρχές.

Κάθε πρόσωπο που επιθυμεί να επιβεβαιώσει την ιδιότητά του ως κληρονόμου ή κληροδόχου μπορεί να προσκομίσει συμβολαιογραφικό έγγραφο που συνίσταται σε υπεύθυνη δήλωση, ενώπιον συμβολαιογράφου, από δύο μάρτυρες οι οποίοι δεν έχουν σχέση με την κληρονομική διαδοχή και οι οποίοι ενέχονται ποινικά σε περίπτωση ψευδούς δήλωσης. Επίσης, οι δημόσιες αρχές κάνουν δεκτή, αντί συμβολαιογραφικού εγγράφου, την προσκόμιση υπεύθυνης δήλωσης που συντάσσεται από τον ενδιαφερόμενο, ο οποίος ενέχεται ποινικά σε περίπτωση ψευδούς δήλωσης.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου [H Ευρώπη σου](#).

Θα μας βοηθούσαν πολύ [τα σχόλιά σας](#) σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Τελευταία επικαιροποίηση: 22/12/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα